

УДК 651.53:352(477-25) «19/20» (043.2)

Свердлик З.М.

Національний авіаційний університет, Київ

ВИДОВИЙ СКЛАД ДОКУМЕНТАЦІЇ ОРГАНІВ МІСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ м. КІЄВА КІНЦЯ XIX – ПОЧАТКУ XX ст.

Правила оформлення та наявності певних реквізитів документів в органах міського самоврядування м. Києва кінця XIX – початку ХХ ст. відповідали затвердженню ще на початку XIX ст. міністерському діловодству, яке вперше проголошувало залежність юридичної сили документа від правил його оформлення. 28 червня 1811 року у Російській імперії було прийнято «Загальний заклад міністерств», який створив одинаковий для міністерств і відомств порядок діловодства. Положення даного нормативного акту пошириювалися і на міські органи влади України, яка на той час входила до складу Російської імперії.

Всі документи, які є результатом діяльності посадових осіб органів місцевої влади м. Києва другої половини XIX до початку ХХ ст. (міської Думи та Управи) можна розділити на три групи: вхідні, вихідні та документи внутрішньої роботи посадових осіб, які не підлягали реєстрації (проекти, чернетки робіт і т.д.). Для діловодства багатьох установ, і Київської міської Управи зокрема, характерним є переважання в переданих в архів справах документів першого виду; документи ж другого виду якщо й зберігалися, то під загальними заголовками «Листування з різних питань» і т.д., що значно ускладнювало процес зберігання та їх використання. За своїм призначенням, характером складання та виконання службові документи Думи та Управи м. Києва слід розділити ще на три групи: а) внутрішні документи; б) листування Управи з установами губернії і підвідомчими організаціями (укази, розпорядження, «сношення», повідомлення, «доношення», «представлення», звіти, рапорти); в) «просительські» документи. До внутрішніх документів Думи та Управи м. Києва належать доповіді, доповідні записи, довідки, резолюції. Особливою категорією внутрішніх документів були звіти. До внутрішніх документів відносилися також посадові інструкції, реєстраційні журнали, описи самих документів (описи, алфавіти) і документи з особового складу (формулярний лист, формулярний список про службу). «Просительські» документи подавалися приватними особами в Управу з приводу різних питань: прийняття на роботу, скарги на дії чи рішення підвідомчих Думі установ тощо. Київська міська Дума у процесі діяльності послугувалася не тільки актовими регулюючо-правовими документами, а й численними власними документами довідкового характеру. Можна вирізнати такі їхні підвиди: протоколи, журнали засідань Думи, постанови та рішення, ухвали Управи. Вони сформувалися в результаті як власної діяльності органів самоврядування м. Києва, так і в результаті взаємовідносин Думи з іншими державними, самоврядними установами та органами. Таким чином, видовий склад документації, що супроводжував діяльність Київської міської Думи та Управи як органів місцевого самоврядування, є досить широким і характеризує діяльність цих органів з різних сторін. Завдяки тому, що ці документи збереглися (хоч і не повністю) в державних архівах, для науковців та дослідників є можливість досліджувати їх з правотворчої, діловодної та інших сторін.

Науковий керівник: Тюрменко І.І., д-р і. н., професор